

prvem letu glavnemu pridelku drugega leta koristi ali škoduje?

Da se more na to prašanje pravi odgovor dobiti, je treba pri naravi te rastline začeti.

Mlada detelja je posebno v začetku kaj nježna rastlina; korenine so tanke in nadzemeljni del obstaja iz glavnega debla in k njemu spadajočih listov. —

Na stanje rastline v jeseni je toraj od velikega upliva, ali je bila detelja med katero drugo žito posejana, med katero in kako gosto i. t. d.? Ker je pa pravilo in navada, da se detelja med drugo žito seje, toraj o čisti njeni setvi ne bomo govorili. —

Če je bila detelja med rž ali ječmen, med oves ali kaj drugega vsejana, je na tem veliko ležeče, ali je to žito gosto ali redko stalo, ali je bilo visoko in bohotno, ali nizko in slabo.

Kakor so tedaj bile te razmere in kakoršno je bilo vreme, po tem se tudi stanje detelje ravna, potem ko se je žito, med katero je bila posejana, poželo. Vrh tega je tudi še mnogo ležeče na zemlji, potem ko se je žito iz njive spravilo. Če je zemlja rahla in rastline deteljne še nježne, se more po paši res velika škoda napraviti, ker se rastlinice izdirajo in poteptajo. Če je pa detelja že močna in zemlja kakor gre trdna, se more s tem, da se detelja pusti rasti, to je, če se ne popase, deteljnemu pridelku veliko škodovati, kajti v tem slučaju rastejo stebela daljša in daljša, včasih celo do cvetja, in stebelni popki in postranske vejice se ne nasadijo. Če se pa detelja o pravem času in na pravi način popase, se nasad stebelnih popkov in postranskih vejic pospeši in je toraj priporočati. S tem, da se glavno steblo odstrani, se sok primora v listnih kotičih nove popke poganjati, in v jednaki meri se tudi koreninski popki zarezajo. Če se toraj gnanje stebela na viš prepereči in sicer večkrat in o pravem času, se že jeseni deteljna rastlina kolikor mogoče popolnoma obraste, t. j. koreninski vrat obda veliko število na vse strani rastočih koreninic, in rastlina je obvarovana, da ne pozebe, in ko spomladi na novo požene, je deteljna njiva gosta, prazni prostori, ki jih je žito, med katero je bila detelja posejana, naredilo, kolikor mogoče izpolnjeni, in plevel se ne more na njih zarezati.

Če se pa detelja jeseni ne popase, in je vrh tega v prav bohotnem stanju in se je le enkrat pokosila, se v drugem letu ne bode nikdar tako gosto in široko zarasla.

Iz vsega tega pridemo toraj da sklepa, da je koristno in dobro, deteljo v prvem letu popasti, ako se to o pravem času in na pravi način zgodi.

Kar zadeva pravi čas, se naj ne začne prejšnji, nego da so se rastlinice že do dobrega razvile in da je zemlja do prave trdnosti prišla. Po tem je treba še na to gledati, da ovce deteljišča preveč ne popasejo in ne ostanejo tako dolgo na

njem, da je že popolnoma golo. Potem se mora njiva po prvi paši tako dolgo pustiti pri miru, da se nove postranske vejice popolnoma razvijejo. Slednjič se ne sme živina tako dolgo na njo zaganjati, da brž po zadnji paši mraz nastopi. Rane odgriznenih stebel se morajo pred nastopom prvega mraza zaceliti.

Ovčarji seveda niso ljudje, od katerih se more razumna paša na deteljiščih pričakovati; navadno ne prašajo dosti po koristi posestnikovi, ampak le po lastni. Zato se tako pogosto po žetvi nahajajo deteljišča s hlevnim gnojem potrošena, pod katerim se detelja bohotno razvija, kar pa ji posebno pri mnogem in velikem snegu po zimi več škoduje, kakor koristi. Treba je toraj na ovčjo pašo več pozornosti obračati, kajti krivo porabljena vso korist v škodo preobrača.

(„Pr. Ldw.“)

Gospodarske skušnje.

Požlahtnovanje češplje.

Navadno se domače češplje ne požlahtnujejo in za daljno nasajanje le koreninski izrastki rabijo. Izvrstni in dalječ po svetu znani sadjerejec dr. Lukas je pa poskusil češplje tudi požlahtnovati in sicer s cepiči od navadne domače češplje. Tako požlahtnjena drevesa bolj bujno rasejo, pa tudi debelejši in okusnejši sad prinašajo. Morda hoče kdo naših častitih bralcev to skušnjo napraviti.

(„P. Ldw.“)

Prost in lahek pomoček zoper mrčes.

Neki vrtnar, ktereга hiša je podgan in miši vsa živa bila, je svojo klet trgovcu v najem prepuštil, ki je v nji skladišče za petrolej imel. Kmalu so podgane in miši zginole, odkar je bil petrolej v kleti. Tako je vrtnar tudi začel grêde po vrtu z vodo polivati, ktera je stala v sodih, v katerih se je petrolej prej branjeval. In res so v kratkem vsi polži iz sočivja preminoli. Pozneje je z vodo nekoliko petroleja pomešal in v svoje veselje videl, kako so ogerci, gosenice in drugi taki škodljivci iz vrta preminjevali. Skušnja ni draga. —

Žiške iz žitnice spraviš, ako obesiš v bližnjavi kako ovčjo kožo. Žiški se preselijo v krzno, ktero se potem pazljivo vzame, potem na dvorišču kokošim iztepe, zopet na prejšnje mesto obesi in v kratkem zopet iztepe.

Štajerski dež. zbor.

XVI. seja 13. okt. Poslanec Bärnfeind vpraša vlado, kaj da misli storiti, da ne bodo hranilnice v prihodnje od vložnih denarjev več dajale v trgovino bankam in drugim denarnim zavodom, kakor je po štatutih dovoljeno. Posla-

nec poveda, da je vsled denarnega poloma več štajerskih hranilnic, med temi tudi ena na gornjem Štajerskem veliko zgubila, ker so denarni zavodi, pri katerih so hranilnice s svojimi velikimi vlogami dobička pričakovale, naenkrat sapo zgubili in na kant prišli. Zneski, ki jih je marsiktera hranilnica banki v trgovino izročila, prese-gali so po desetkrat rezervni fond, kar bi po šta-tutih ne smelo biti. Ker so v tem oziru pol. gosposke svojo dolžnost zanemarjale in na hranilnice premalo pazile, zato stavi dvojje vprašanje do vlade.

Graškemu srenj. zastopu se dovoli, da sme za 184.000 gld. vrednostnih reči državi dati v za-stavo za to, da prevzame pobiranje vžitnine. — Postava zastran lovskega počitka se odloži dotle, da dež. odbor obstoječe predpise gledé cenitve in povračila divjaških škod pregleda in v prihodnjem zasedanju poroča. —

Potrdi se sklep računov od leta 1873. Do-hodkov bilo je za 4 mil. in 752.126 gld., stroš-kov bilo je za 4 mil. 573.266 gld., toraj je ostalo v kasi 178.890 gld. Sklene se prošnja do vlade, da ne tirja od dežele več kot 200.000 gld. za to, da tehniko v svojo upravo prevzame, kakor se je tudi v drž. zboru v preteklem zasedanju odločilo, da je to za štajersko deželo, ki toliko za šole stori, celó zadosti. Tem bolj se je čuditi, da vlada zdaj, 100.000 gld. več tirja. Navzoči minister Stremayr je pri glasovanju — zoper svoj predpis in za pred-log odborov glasoval! — Mestni srenji celjski dovoli se pobiranje krajeerjev od najemščin na 5 let.

XVII. in poslednja seja 14. okt. Ker je že prej napovedano bilo, da je s 15. okt. zboro-vanja konec, je šla v tej seji stvar na vso sapo, in ker je premalo časa ostalo, je mnogo stvari ne-rešenih.

Pred vsem je deželni predsednik, žl. K ü b e e k, na več vprašanj odgovoril. — Na vprašanje Šni-držičevo zastran zagrajenja savskega pobrezja, da se delo nadaljuje in bo na drugo leto dovršeno; na drugo vprašanje zastran ustanovljenja službe okr. zdravnik v Brežicah, da se vlada za to ravno pogaja, pa še ne ve vspeha. — Na vprašanje H. Purgstalovo zastran vladnega nadzo-rovanja pri stavbah, da vlada za nerednosti ve in jih po postavi tudi kaznuje. —

Na vprašanje Hermana zastran v ravnana-ja Drave od Ptujja doli odgovori, da že leži na-črt za to pri dež. odboru v potrjenje. — Na vprašanje Bärnfeinda zastran podaljšanja obroka za reklamacije proti cenilni tarifi odgovori, da vladi postava brani (?) podaljšanja pridobiti in da za Šta-jersko postave spremeniti treba ni. — Seidlna odpravi s tem, da bo vlada po najnovejši postavi od 25. maja t. l. štolnino postavno uredila.

Vprašanje Bärnfeinda v prejšnji seji za-stran ostrejšje uradne protipazbe pri hranilni-cah se reši z obljubo, da hoče vlada skrbeti za to, da ostanéjo hranilnice dobro delne naprave za ljudstvo. —

Potem poroča posl. dr. Lip o vstanovljenju živinozdravniške šole v Gradci ter dokaže, da edina šola na Dunaju ne zadostuje, marveč jih je več treba; da hoče dežela nekoliko stroškov prevzeti, da pa vlada premalo pomoči ponuja. Predlaga toraj, da se naj dež. odbor zastran vsta-novitve živinozdravniške šole v Gradcu na držav-ne stroške proti primerni deželni pomoči z vlado pogodi. Ob enem nasvetuje, da se ravnatelju pod-kovalnice in živinske zdravilnice letna plača od 800 gld. na 1800 počenši od 1. okt. 1874 poviša. — Po nekterih ugovorih se s pre j m e t a o b a predloga.

Amen zborovanju je bil sklep, da se pri-manjkljej deželnih stroškov za 1 mil. 805.061 gld. polovi po 38 procentni obkladi vsega direktnega davka z vsemi deželnimi dokla-dami vred.

Dopisi.

Iz mariborske okolice, koncem oktobra. (Cesarjev god, nedelje in prazniki so „Amtstagi“ kamških strahov. — Seidl „Armenvater“.) Zvedi slovensko ljudstvo, kako brezozirno se kamški strahovi ob cesarjevem godu, nedeljah in praznikih obnašajo. Svetli cesar ob-hajajo vsako leto 4. okt. svoj god, kateri je bil letos ravno na roženkransko nedeljo — na Marijin praznik. Ob cesarjevem godu, zlasti če pride na nedeljo, gredó zvesti državljani v cerkev za ce-sarja molit. Alj za to se kamški strahovi ne zme-nijo, ampak napravijo na cesarjev god srenjski „Amtstag“. V petek 2. okt. je namreč kamški srenjski svetovalec in kramar g. Nace Nusterer po srenjskem beriču kamškega kovača gosp. Paka v srenjsko pisarno komandiral, da naj pride v nedeljo 4. okt. ob devetih zjutraj, ko se v Kamci pozna služba božja začne, v kanelijo povedat, koga da pod svojo streho ima. G. Seidl, prvi strah, ta-krat ravno ni doma bil, toraj je moral g. N. drugi strah „Vorladung“ pisati.

Ko pride nedelja — cesarjev god — ne gre poštene Pak v pisarno, ampak v farno cerkev za cesarja molit. Da pa tudi kamškemu kramarju in purgarmajstru g. Seidlnu zadosti, popiše na listič ljudi, kateri v njegovem hramu prebivajo, pristavši opombico: „denes (ob devetih) je nedelja“ ter odpošlje listič na svoje mesto. Kljubu vsemu temu dobi g. Pak pozneje od g. Seidlna samega nemško „Vorladung“, v kateri se je strah nagrozil, da bode kovača „zwangsweise“ (posiloma) pred se tiral, ako prihodajo nedeljo 11. okt. ob 10. uri, ko je še v Kamci božja služba, v pisarno ne pride. Kovač zopet ne gre mislé: nedelja je božja in moja in ne Seidlnova. Brez dvoma bi vsak pošten državljan in dober kristjan tako ravnal, kakor g. Pak, kajti nema niti Seidl niti Nu-sterer pravice, siliti koga, da ob cesarjevem godu, ob nedeljah in praznikih namesto v kamško farno